

Sygn. akt II Ca 345/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Dariusz Mizera
Sędziowie	SSO Ewa Tomczyk SSR del. Dominika Lisiecka (spr.)
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa R. S.

przeciwko M. S. (1)

o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie

z dnia 11 lutego 2015 roku, sygn. akt III RC 452/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniża alimenty zasądzone od R. S. na rzecz M. S. (1) wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 19 stycznia 1994 roku w sprawie sygn. akt III RC 585/93 z wysokości 30 % miesięcznego wynagrodzenia nie mniej niż 1 800 000 złotych (przed denominacją) do kwoty po 1 000 (jeden tysiąc) złotych miesięcznie płatne do 10-tego każdego miesiąca, poczynając od dnia 01 czerwca 2015 roku;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt II Ca 345/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 lutego 2015 roku, wydanym w sprawie sygn. akt III RC 452/14, Sąd Rejonowy w Bełchatowie po rozpoznaniu sprawy z powództwa R. S. przeciwko M. S. (1) o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego z dniem 1 października 2014 roku, ewentualnie o obniżenie alimentów do kwoty 800,- zł miesięcznie płatnej do 10-tego poczynając od dnia 1 października 2014 roku, oddalił powództwo oraz wzajemnie zniósł koszty procesu między stronami.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Belchatowie z dnia 19 stycznia 1994 roku w sprawie sygn. akt III RC 585/93 podwyższono alimenty od R. S. na rzecz M. S. (1) do wysokości 30% miesięcznego wynagrodzenia zobowiązanego.

R. S. ma 50 lat. Z wykształcenia jest mgr inż. podstawowych problemów techniki. Jest zatrudniony w (...) S.A. Oddział (...) B. w wymiarze pełnego etatu na czas nieokreślony. Z tego tytułu uzyskuje wynagrodzenie wysokości ok. 12.635,- zł brutto miesięcznie, poza tym nie ma innych źródeł dochodu.

Powód w 2001 roku zakupił mieszkanie o powierzchni 59 m². Na ten cel zaciągnął kredyt hipoteczny w banku (...) w kwocie 11.300,- EUR na okres 25-26 lat. Miesięczna rata spłaty kredytu wynosi ok. 150,- zł. Innych zadłużeń nie posiada. Miesięczne koszty utrzymania mieszkania wynoszą ok. 600,- zł. Natomiast opłata za energię elektryczną co 2 miesiące stanowi kwotę ok. 130-150,- zł, za Internet ok. 30,- zł miesięcznie, TV ok. 50,- zł miesięcznie. Składka ubezpieczenia nieruchomości wynosi 250-300,- zł w skali roku. Powód jest właścicielem samochodu osobowego marki T. (...) rocznik 2004. Posiada oszczędności w wysokości ok. 6.975,- zł.

R. S. w grudniu 2007 roku powtórnie się ożenił. Żona powoda pracuje i zarabia ok. 5000-6000,- zł miesięcznie.

Poza pozwaną M. S. (1) powód nie ma innych dzieci na utrzymaniu. Alimenty na jej rzecz są naliczane i wypłacane przez zakład pracy. Potrącenia te wynoszą około 2800,- zł średniomiesięcznie. Poza alimentami R. S. nie pokrywa kosztów utrzymania córki. Od 2008 roku nie utrzymuje z nią kontaktów.

R. S. jest zdrowy. W 2000 roku przeszedł operację usunięcia tarczycy i w związku z tym stale zażywa lekarstwa, które kosztują ok. 50,- zł miesięcznie. Swoje miesięczne usprawiedliwione potrzeby oszacował na kwotę ok. 2.000,- zł.

Pozwana M. S. (1) ma 25 lat. W 2014 roku uzyskała tytuł inżyniera informatyki stosowanej. Obecnie kontynuuje kształcenie na dwóch kierunkach na Uniwersytecie (...). Pierwszym jest informatyka stosowana na Wydziale (...) Są to studia II stopnia w systemie stacjonarnym. Pozwana jest na nich na ostatnim roku na III semestrze. Do dnia 31 marca br. wyznaczono jej termin na złożenie pracy magisterskiej. Drugim jest informatyka, specjalność grafika komputerowa i projektowanie gier na Wydziale (...) Studia te odbywa również w systemie stacjonarnym. Trwają one 6 semestrów i kończą się tytułem licencjata. M. S. (1) jest na nich na I roku. Pozwana nie otrzymuje stypendium. Nie podejmuje prac dorywczych.

M. S. (1) mieszka w Ł. od 2010 roku w wynajętym mieszkaniu o powierzchni ok. 30 m². Miesięczne koszty jego utrzymania wynoszą ok. 800 zł. Rachunki te pokrywa matka pozwanej, M. S. (2), która zatrudniona jest w Szpitalu Wojewódzkim w B. na stanowisku diagnosty laboratoryjnego. Z tego tytułu uzyskuje wynagrodzenie w wysokości ok. 6.952,- zł brutto miesięcznie. M. S. (2) w B. zajmuje mieszkanie o powierzchni 59 m², za które opłaty wynoszą ok. 600,- zł miesięcznie.

Pozwana razem z matką jest współwłaścicielką samochodu osobowego marki R. (...) rocznik 2011. M. S. (1) korzysta z tego samochodu, dojeżdżając nim do Ł.. Koszty dojazdów w skali miesiąca wynoszą ok. 200,- zł. Po Ł. pozwana porusza się komunikacją miejską. Bilet miesięczny na wybrane linie kosztuje ok. 50,- zł.

W wynajętym przez pozwaną mieszkaniu nie było mebli, w związku z tym M. S. (1) dokonała zakupu: łóżka z materacem za kwotę ok. 1200,- zł, szafy za kwotę ok. 800,- zł, biurka za ok. 300,- zł, 2 foteli biurowe za ok. 600,- zł, stołu i krzesła za kwotę ok. 1.000,- zł., komodę za ok. 400,- zł. Zakupiono również naczynia kuchenne oraz sprzęty AGD.

Od czasu podjęcia studiów (...) dokonała zakupu 2 laptopów, ostatni został kupiony w 2014 roku za kwotę ok. 3.500,- zł; trzech urządzeń wielofunkcyjnych i jednej drukarki. Ostatnie urządzenie wielofunkcyjne nabyła 3 lata temu za kwotę 450,- zł.

M. S. (1) ukończyła kilka trzygodzinnych kursów informatycznych.

Pozwana w związku z problemami z kręgosłupem uczęszcza na basen. Karnet wejść na pływalnię kosztuje 100,- zł.

W wakacje ubiegłego roku M. S. (1) przez miesiąc przebywała u kuzynki zamieszkującej na terenie Niemiec. W trakcie tego pobytu odbyła kurs nauki języka niemieckiego, który kosztował ok. 200,- EUR.

Swoje miesięczne koszty utrzymania pozwana oszacowała na kwotę przekraczającą 3.000,- zł.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za niezasadne.

Powołując się na przepis art. 138 k.r.o. wskazał, że każda ze stron może domagać się zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego w razie zmiany stosunków. Przez zmianę stosunków rozumieć należy zwiększenie bądź zmniejszenie możliwości majątkowych, zarobkowych zobowiązanego lub też usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do świadczenia alimentacyjnego.

Z definicji obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka wynika, że obowiązek ten ustaje dopiero wówczas, gdy dziecko osiągnie samodzielność życiową, co z reguły łączy się z możliwością podjęcia pracy zarobkowej. Możliwość podjęcia zatrudnienia nie może być rozważana w oderwaniu od osobistej i życiowej sytuacji uprawnionego. Jeżeli kontynuuje on naukę, to za usprawiedliwione uznać należy dalsze alimentowanie go.

W ocenie Sądu Rejonowego w przedmiotowej sprawie nie nastąpiła zmiana stosunków mogąca skutkować obniżeniem bądź ustaleniem wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego. Przede wszystkim nie zmniejszyły się usprawiedliwione potrzeby uprawnionej, która kontynuuje edukację. Sąd Rejonowy podkreślił, że M. S. (1) uczy się w trybie dziennym, co wyklucza możliwość podjęcia przez nią zatrudnienia. Co więcej, pozwana studiuje na dwóch kierunkach, a okoliczność ta powoduje znaczny wzrost jej usprawiedliwionych potrzeb. Dotychczasowe edukacyjne osiągnięcia M. S. (1) (pozwana nie powtarzała żadnego semestru; uzyskała tytuł inżyniera informatyki stosowanej) wskazują na to, że osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie przez nią nauki. Wobec tego uwzględnienie żądania powoda prowadziłoby do zahamowania dalszego rozwoju pozwanej, a to przez pozbawienie jej środków materialnych niezbędnych do kontynuowania nauki (por. wyrok SN z dnia 14.11.1997 r. III CKN 217/97; Prok. i Pr. 1998/9/28).

Sąd Rejonowy zważył, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Tymczasem aktualna sytuacja majątkowa i zarobkowa R. S. nie uległa pogorszeniu, które skutkować winno skorygowaniem istniejącego zakresu obowiązku alimentacyjnego. Powód nadal uzyskuje stałe miesięczne dochody przekraczające wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (zgodnie z obwieszczeniem Prezesa CiIJS z dnia 17 lutego 2015 roku w styczniu br. wynosiło ono 3.942.35 zł).

Sąd Rejonowy uznał, iż ustalone w dotychczasowej wysokości świadczenie alimentacyjne leży w granicach możliwości zarobkowych zobowiązanego. Jest ono także adekwatne do aktualnych usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych oraz realizuje zasadę prawa do równej stopy życiowej rodziców i dzieci. Powód w żaden inny sposób poza finansowym nie realizuje swego obowiązku alimentacyjnego wobec córki. Wszystkie zatem osobiste starania o utrzymanie i wychowanie pozwanej spoczywają na barkach matki, która oprócz tego pokrywa z własnych dochodów część usprawiedliwionych potrzeb córki.

Z tych wszystkich względów Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku. W przedmiocie kosztów postępowania orzeczono zgodnie z art. 108 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości, zarzucając mu:

I. naruszenie prawa materialnego tj.:

1. przepisu art. 133 § 3 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie do oceny, czy pozwana dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się i w konsekwencji wadliwie przyjęcie, że nie istnieją podstawy do uchylecia obowiązku alimentacyjnego;

2. przepisu art. 135 § 1 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie i dokonanie oceny zakresu świadczeń alimentacyjnych wyłącznie w oparciu o zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego - powoda, a z całkowitym pominięciem kryterium usprawiedliwionych potrzeb uprawnionej - pozwanej i w konsekwencji niezastosowanie przepisu art. 138 k.r.o. oraz ustalenie, że nie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca zmianę obowiązku alimentacyjnego poprzez obniżenie alimentów i ukształtowanie ich na stałym poziomie kwotowym;

3. przepisu art. 138 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie i dokonanie oceny, że nie zaistniała zmiana stosunków uzasadniająca obniżenie obowiązku alimentacyjnego i ukształtowanie go na stałym poziomie kwotowym, pomimo że aktualnie ustalony obowiązek alimentacyjny jest ukształtowany procentowo, na poziomie 30% wynagrodzenia powoda, które od czasu jego ustalenia w 1994 roku wzrosło kilkukrotnie, a tym samym kilkukrotnie wzrosły również alimenty otrzymywane przez pozwaną, co powoduje, że ich wysokość pozostaje rażąco wygórowana względem usprawiedliwionych potrzeb pozwanej w rozumieniu przepisu art. 135 § 1 k.r.o.;

4. przepisu art. 133 § 1 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie polegające na nieuwzględnieniu wkładu pieniężnego matki pozwanej w spełnianie usprawiedliwionych potrzeb pozwanej, co powoduje, że wysokość otrzymywanych przez pozwaną alimentów od obojga rodziców pozostaje rażąco wygórowana względem usprawiedliwionych potrzeb pozwanej w rozumieniu przepisu art. 135 § 1 k.r.o. i w konsekwencji niezastosowanie przepisu art. 138 k.r.o. i ustalenie, że nie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca zmianę obowiązku alimentacyjnego poprzez obniżenie alimentów i ukształtowanie ich na stałym poziomie kwotowym;

II. naruszenie przepisów postępowania tj.:

1. przepisu art. 233 § 1 k.p.c.:

- poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego tj. z przesłuchania powoda oraz zaświadczenia wydanego przez (...) z dnia 14.11.2014 r. wniosków z niego niewynikających, że średniomiesięczne potrącenia wynagrodzenia powoda tytułem alimentów wynoszą ok. 2.800,- zł;

- przez brak wnikliwego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest z przesłuchania pozwanej, z którego wynika, że matka pozwanej realizuje względem pozwanej również obowiązek alimentacyjny na poziomie 30% otrzymywanego wynagrodzenia, co przy jednoczesnym ustaleniu przez Sąd, że matka pozwanej osiąga dochód miesięczny ok. 6.952,- zł brutto, tj. ok. 4.900,- netto oznacza, że od matki pozwana otrzymuje wsparcie na poziomie ok. 1500,- zł miesięcznie, a zatem łącznie od obojga rodziców średnio miesięcznie otrzymuje ok. 4.500,- zł, co z kolei znacznie przekracza zadeklarowane przez pozwaną potrzeby na poziomie 3.000,- zł miesięcznie;

- poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego tj. z zaświadczenia przedstawionego przez pozwaną oraz przesłuchania pozwanej, wniosków z niego nie wypływających i nadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania, że pozwana uzyskała tytuł inżyniera informatyki stosowanej, podczas gdy pozwana tytuł inżyniera z informatyki stosowanej uzyskała już w 2012 roku, a zgodnie z okazanym zaświadczeniem studia, które pozwana rozpoczęła od 1.10.2012 roku na kierunku informatyka stosowana Wydział (...)to 3 - semestrowe studia II stopnia, które powinny zostać zakończone 31.03.2014 roku, a jedynie w związku z faktem, że pozwana od roku nie była w stanie napisać pracy magisterskiej na jej wniosek przedłużono termin na jej złożenie o rok tj. do 31.03.2015 roku;

- przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest z dołączonego do pozwu opisu studiów rozpoczętych przez pozwaną 1.10.2014 roku na kierunku informatyka - grafika komputerowa i projektowanie gier na Wydziale(...) - studia I stopnia, z którego wynika, że powyższe studia, rozpoczęte w 2014 roku pozostają o zbliżonym zakresie to tych, które pozwana już ukończyła w

2012 r. i kończą się uzyskaniem licencjatu z informatyki stosowanej 31.10.2017 roku, podczas gdy pozwana od 2012 roku posiada tytuł inżyniera informatyki stosowanej;

- przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest z przesłuchania pozwanej, z którego wynika, że starała się o pracę dwa razy na przestrzeni 7 lat studiów tj. od 2008 roku, przy czym nie potrafiła sprecyzować, kiedy i u jakiego pracodawcy próbowała zdobyć zatrudnienie;

2. przepisu art. 231 k.p.c.:

- poprzez uznanie za ustalony na podstawie innych ustalonych faktów, fakt, że miesięczne koszty utrzymania pozwanej wynoszą 3.000,- zł, chociaż z przesłuchania pozwanej, która wymieniła swoje wydatki ten fakt nie wynika;

- poprzez uznanie za ustalony na podstawie innych ustalonych faktów, że pozwana dokłada starań, w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się, chociaż z przesłuchania pozwanej i materiału dowodowego ten fakt nie wynika;

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i ustalenie, że obowiązek alimentacyjny powoda - R. S. względem pozwanej - M. S. (1), określony wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 19 stycznia 1994 roku, sygn. akt: III RC 585/93 ustał z dniem 1 października 2014 roku, alternatywnie obniżenie alimentów powoda - R. S. na rzecz Pozwanej - M. S. (1) do stałej kwoty 800,- zł miesięcznie, płatnej na rachunek bankowy wskazany przez Pozwaną do 10 dnia każdego miesiąca, za który alimenty są należne;

2. zasądzenie od Pozwanej na rzecz Powoda, kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje, według norm prawem przepisanych.

Ewentualnie o uchylenie przedmiotowego wyroku i przekazanie Sądowi Rejonowemu w Bełchatowie do ponownego rozpoznania wraz z pozostawieniem temu Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania w instancji odwoławczej.

Na rozprawie apelacyjnej powód i jego pełnomocnik popierali apelację, pozwana wniosła o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest w części zasadna i skutkuje zmianą zaskarżonego orzeczenia.

Sąd odwoławczy podzielił co do zasady ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, przyjmując je za własne. Dodatkowo ustalił, że alimenty od pozwanego na rzecz małoletniej wówczas M. S. (1), ustalone po raz pierwszy ugodą z dnia 26 sierpnia 1992 roku zawartą przed Sądem Rejonowym w Bełchatowie w wysokości 22% wynagrodzenia pozwanego nie mniejszej niż 600.000,- zł (przed denominacją z 1995 roku), zostały podwyższone wyrokiem tegoż sądu z dnia 19 stycznia 1994 roku w sprawie sygn. akt III RC 585/93 do wysokości 30% miesięcznie nie mniejszej niż 1.800.000,- zł (przed denominacją z 1995 roku). W chwili wydania tego orzeczenia średnie miesięczne wynagrodzenie R. S. wynosiło 4.225.300,- zł brutto (przed denominacją z 1995 roku).

(dowód: wyrok k. 27 i zaświadczenie o zarobkach k. 6 w aktach sygn. III RC 585/93, bezsporne)

Ponadto Sąd Okręgowy uzupełniająco ustalił, iż pozwana do dnia zamknięcia rozprawy apelacyjnej nie napisała pracy magisterskiej, termin oddania której przedłużono jej do 31 marca 2015 roku.

(okoliczność przyznana przez pozwaną)

Jak słusznie przyjął Sąd Rejonowy podstawę prawną roszczeń powoda stanowił przepis art.138 k.r.o., zgodnie, z którym w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany do płacenia alimentów mogą żądać zmiany

orzeczenia. Zmiana orzeczenia jest zatem dopuszczalna tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z uprzednio istniejącymi.

W rozpoznawanej sprawie Sąd I instancji uznał, że nie nastąpiła zmiana stosunków mogąca skutkować obniżeniem, bądź ustaleniem wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego, bowiem nie zmniejszyły się usprawiedliwione potrzeby uprawnionej, która kontynuuje naukę, jak i nie uległa pogorszeniu aktualna sytuacja majątkowa i zarobkowa R. S..

W ocenie Sądu Okręgowego stanowisko to nie jest do końca trafne.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że od czasu ostatniego orzeczenia o wysokości obowiązku alimentacyjnego na rzecz pozwanej minęło 21 lat. W skali globalnej doszło w tym czasie do szeregu przemian społeczno – gospodarczych, przekładających się m.in. na stopę życiową jednostki, ale i jej potrzeby.

Na gruncie przedmiotowej sprawy sytuacja zarobkowa pozwanego na przestrzeni lat uległa bezsprzecznie istotnej poprawie, co biorąc pod uwagę procentowy sposób ustalenia wysokości obowiązku alimentacyjnego, zasadniczo wpłynęło na komfort życia samej uprawnionej, która dawno osiągnęła już pełnoletniość. Wystarczy przypomnieć, że średnie miesięczne wynagrodzenie powoda w 1994 roku, a więc przed denominacją, wynosiło 4.225.300,- zł brutto. Podczas gdy aktualnie powód zarabia kilkakrotnie więcej, bo 12.635,- zł brutto miesięcznie. Trafnie wskazał więc powód, że wypłacane z jego uposażenia na rzecz pozwanej alimenty oscylują w kwocie blisko 3.000,- zł miesięcznie. Co prawda, od przyznanego świadczenia alimentacyjnego ponad kwotę 700,- zł pozwana musi odprowadzać podatek, co uszło uwadze skarżącego. Tym niemniej, zważywszy, że w utrzymaniu pozwanej partycypuje również jej matka, opłacając koszty związane z korzystaniem z wynajętego mieszkania (przynajmniej w kwocie ok. 1.000,- zł miesięcznie), nie sposób nie zauważyć, że sytuacja materialna uprawnionej jest więcej niż dobra. Otrzymywane od rodziców środki pieniężne przewyższają bowiem potrzeby M. S. (3), które pozwana określiła na rozprawie apelacyjnej na kwotę 3200 – 3300,- zł. W ocenie Sądu Odwoławczego, Sąd Rejonowy nie dość precyzyjnie oszacował usprawiedliwione potrzeby pozwanej na „ponad 3.000,- zł”, bowiem określenie to jest nieostre. Przy skrajnie jaskrawej interpretacji takiego zapisu można by dojść do nieuprawnionej konkluzji, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionej są w przedmiotowym przypadku nieograniczone. Przez usprawiedliwione potrzeby rozumie się natomiast nie tylko potrzeby elementarne polegające na zapewnieniu minimum egzystencji, ale potrzeby sprowadzające się do stworzenia normalnych warunków bytowania.

W ocenie Sądu pewne wątpliwości budzą niektóre z wymienionych przez pozwaną (a nieudokumentowane) składowe kosztów jej utrzymania. O ile oczywiście jest, że pozwana musi ponosić stałe koszty utrzymania mieszkania, żywności, środków czystości, odzieży, środków komunikacji, a także zmienne koszty związane z nauką, leczeniem, to niektóre z wymienionych przez nią wydatków można by traktować jako zbytek. Na rozprawie apelacyjnej pozwana podała, iż na miesięczne koszty jej utrzymania składają się: opłaty za mieszkanie (1.000,-zł), ubrania (150,-zł), kosmetyki i chemia (300,- zł), telefon (100,- zł), stomatolog (200,-zł). Pozwana uprzednio nie wskazywała, iż stan jej zdrowia wymaga stałego leczenia stomatologicznego, co w kontekście nieudokumentowanych wydatków w kwocie 2.000,- zł w skali roku (tj. ok. 170,- zł miesięcznie) budzi uzasadnioną wątpliwość. Podobne zastrzeżenia budzi również rzeczywista wysokość comiesięcznych wydatków na książki i zeszyty, określona przez pozwaną pierwotnie na kwotę 200,- zł. Na rozprawie apelacyjnej pozwana określiła miesięczny wydatek na zakup książek już tylko na kwotę 50,- zł. Nie można również nie widzieć, że pozwana ponosi niemałe koszty eksploatacji samochodu (200,- zł miesięcznie), z którego korzysta równolegle z komunikacją miejską (choć studiuje w miejscu swojego zamieszkania).

W odróżnieniu od ogólnej przesłanki obowiązku alimentacyjnego, którą jest niedostatek, samodzielną przesłanką obowiązku alimentacyjnego rodzica względem dziecka jest sam brak zdolności samodzielnego utrzymania.

Trafnie wskazywała przy tym pozwana, iż dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami. Zasada ta nie oznacza jednak automatycznego podziału osiąganych przez rodziców dochodów, jak zapewne życzyłyby sobie pozwana. Istota tej zasady sprowadza się do zbliżonego z rodzicami zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb dziecka, ocenianych z punktu widzenia jego wieku, stopnia rozwoju, stanu zdrowia i innych szczególnych okoliczności. W tym miejscu przypomnieć należy, że sam powód określił własne usprawiedliwione potrzeby na kwotę rzędu 2.000,- zł

miesięcznie. Podkreślić również należy, że obecnie spłaca on kredyt w walucie obcej, który zaciągnął w 2001 roku na zakup mieszkania.

Co do zasady, obowiązek alimentacyjny obejmuje dostarczanie środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (art. 128 k.r.o.). Niewątpliwie pozwana jest już osobą dorosłą, w pełni ukształtowaną pod względem psychofizycznym, a zatem obowiązek powoda względem niej sprowadza się do dostarczania środków utrzymania.

Zgodzić się należy z Sądem Rejonowym, że zmiana stosunków, jaka nastąpiła od momentu ostatniego orzekania w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego powoda nie daje podstaw do ustalenia jego wygaśnięcia. Chybiony jest zatem zarzut powoda, jakoby zostały spełnione przesłanki z art. 133 § 3 k.r.o. pozwalające powodowi uchylić się od świadczeń na rzecz córki. M. S. (1) nadal nie uzyskała zdolności do samodzielnego utrzymania się, bowiem kontynuuje naukę na studiach stacjonarnych. Trafnie zauważył Sąd Rejonowy, że dotychczasowy przebieg studiów pozwanej predestynuje ją do kontynuowania obranej ścieżki kariery, w tym ukończenia II stopnia studiów na kierunku informatyka stosowana na Wydziale (...). Z uwagi na fakt, iż studia mają charakter stacjonarny, pozwana nie ma więc realnej możliwości podjęcia stałego zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z przewidzianego w art. 96 k.r.o. obowiązku rodziców troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka oraz o przygotowanie go należycie do pracy dla dobra społeczeństwa stosownie do posiadanych przez dziecko uzdolnień wynika, wynika że rodzice powinni umożliwić dziecku ukończenie studiów wyższych. Okoliczność, iż pozwana uzyskała dotychczas tytuł inżyniera nie przesądza więc o tym, iż powinna podjąć pracę zarobkową, zaś ewentualne dalsze ambicje naukowe realizować niejako przy okazji, chociażby w trybie studiów zaocznych. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 marca 2000 roku (I CKN 1538/99, Legalis), dziecko, które osiągnęło pełnoletniość i zdobyło wykształcenie umożliwiające podjęcie pracy zawodowej, pozwalającej na samodzielne utrzymanie, nie traci uprawnień do alimentów, jeżeli chce kontynuować naukę a zamiar ten znajduje uzasadnienie w dotychczasowych osiągniętych wynikach.

Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne, dawały zdaniem Sądu Okręgowego usprawiedliwioną podstawę do ograniczenia nałożonego na powoda obowiązku poprzez obniżenie alimentów na rzecz córki do kwoty 1.000,- zł miesięcznie.

Jakkolwiek nie sposób polemizować z prawem pozwanej do kontynuowania rozwoju naukowego, tym niemniej o zasadności trwania obowiązku alimentacyjnego nie stanowi w tym przypadku ilość podjętych studiów, czy liczba odbywanych szkoleń/kursów dodatkowych, ale osiągnięty skutek w postaci wymiernych wyników podjętego nauczania. Studiowanie nie jest bowiem celem samym w sobie. Celem studiów jest uzyskanie konkretnego wykształcenia, zwieńczonego - tak jak w przedmiotowym wypadku - tytułem naukowym.

Nie ulega wątpliwości, że z chwilą uzyskania przez dziecko pełnoletniości rodzice tracą de facto wpływ na postawę życiową ich dziecka. Nie sprawując władzy rodzicielskiej, tracą realną możliwość decydowania o jego losach, chociażby w kwestii zdobywania wykształcenia, bądź rezygnacji przez dziecko z uzyskania kwalifikacji zawodowych. Nierzadko możliwość żądania alimentów od rodziców, których wysokość zaspokaja potrzeby i ambicje dziecka, prowadzi do wytworzenia u niego złych wzorców zachowań, polegających na świadomym niepodejmowaniu starań przez dziecko zmierzających do jego usamodzielnienia, co jest etycznie nieusprawiedliwione.

Godnym podziwu i zasługującym na pochwałę jest konsekwentna wola pozwanej do samodoskonalenia, co przejawia się m.in. podjęciem studiów stacjonarnych I stopnia na drugim kierunku.

Tym niemniej pozwana do chwili obecnej nie ukończyła II stopnia studiów na Wydziale (...) bowiem nie obroniła pracy magisterskiej. Co więcej, do momentu zamknięcia rozprawy apelacyjnej nie złożyła tej pracy, mimo iż już w roku ubiegłym uzyskała przedłużenie terminu jej napisania do dnia 31 marca 2015 roku. Powyższa okoliczność świadczy o niekonsekwencji pozwanej i budzi wątpliwość co do dalszych jej losów na tym kierunku. Na rozprawie apelacyjnej w dniu 28 maja 2015 roku pozwana oświadczyła, że o ile nie uda jej się złożyć pracy magisterskiej do końca maja,

to taką możliwość będzie miała we wrześniu br. Oczywiście pojawia się wątpliwość, czy w tej sytuacji rozpoczęcie studiów na drugim kierunku było decyzją rozsądną i na ile podyktowaną potrzebą dalszego rozwoju, a nie przyjętym „sposobem na życie”. Stanowisko powoda w tym względzie wydaje się być jednak krzywdzące dla pozwanej, która nie dawała dotychczas powodów ku temu, aby wątpić w jej zaangażowanie w zdobywanie wiedzy, jak i pobudki którymi się kierowała. Niezależnie od powyższego zaznaczyć należy, że pozwana nadal pozostaje studentką studiów stacjonarnych na dwóch kierunkach i póki co realizuje (choć z opóźnieniem) wynikające stąd obowiązki. Nie można wykluczyć, iż zaistniała sytuacja ma charakter przejściowy i incydentalny.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniżył zasądzone procentowo na rzecz pozwanej alimenty do kwoty 1.000,- zł miesięcznie, płatne do 10-tego dnia każdego miesiąca poczynając od dnia 1 czerwca 2015 roku. Sąd Okręgowy, jako sąd meriti uznał, że tak zasądzone w stałej wysokości alimenty są adekwatne do usprawiedliwionych potrzeb pozwanej i mieszczą się w możliwościach finansowych pozwanego. Pamiętać należy, że w utrzymaniu pozwanej partycypuje również dobrowolnie matka, podczas gdy jej dochody są niższe niż powoda. W ocenie Sądu pozwana chociażby w minimalnym zakresie, na tyle na ile pozwalają jej na to podjęte studia, winna podjąć starania zmierzające do usamodzielnienia, zwłaszcza że jest osobą zdrową, uzdolnioną w kierunku w którym się kształci, pełną perspektyw.

W pozostałej części apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu, a to na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono stosownie do art. 100 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.